

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 256/2016-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. apríla 2016 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti SOZEF, s. r. o. SK, Majerová 302/15, Hažlín, zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Majerníkom, Floriánska 1378/16, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a čl. 47 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 73/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti SOZEF, s. r. o. SK, odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. apríla 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti SOZEF, s. r. o. SK (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj základného práva podľa čl. 47 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 73/2014.

2. V úvode podanej sťažnosti sťažovateľka, v právnom postavení poškodenej v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 1 T 73/2014, poukazuje na podanie obžaloby prokurátorkou Okresnej prokuratúry Bardejov 9. mája 2014 v zmysle ustanovenia § 234 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov na obvineného [REDAKOVANÉ] pre prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1 a 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, krátkou cestou sumarizuje priebeh konania okresného súdu v predmetnej trestnej veci.

Uvádza, že „... hlavné pojednávanie... nariadené na deň 07.07.2014... bolo po vypočutí obžalovaného, poškodeného a predvolaných svedkov odročené na neurčito za účelom vykonania ďalšieho dokazovania a predvolania navrhnutého svedka.

Termín druhého hlavného pojednávania bol nariadený na deň 15.12.2014. Toto pojednávanie bolo následne zrušené a odročené na deň 05.02.2015...

Termín hlavného pojednávania nariadeného na deň 05.02.2015 bol zrušený z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu JUDr. Miroslava Rybčáka a nový termín hlavného pojednávania bol nariadený na deň 31.03.2015.

Hlavné pojednávanie nariadené na deň 31.03.2015 bolo po vypočutí obžalovaného a troch svedkov odročené na deň 29.06.2015, kvôli opätovnému predvolaniu ostatných svedkov. Títo svoju neúčast' pred hlavným pojednávaním písomne ospravedlnili zväčša z pracovných dôvodov.

Dňa 26.06.2015 bola súdu doručená žiadosť obhajcu obžalovaného o odročenie hlavného pojednávania z dôvodu dočasnej pracovnej neschopnosti obžalovaného spolu s návrhom na odročenie hlavného pojednávania na iný termín. Tejto žiadosti obhajcu obžalovaného bolo zo strany súdu vyhovené a hlavné pojednávanie nariadené na deň 29.06.2015 bolo opätovne zrušené a odročené na deň 13.10.2015...

Hlavné pojednávanie, ktoré sa konalo 13.10.2015 bolo po vypočutí obžalovaného a svedkyne odročené na neurčito. “.

3. Sťažovateľka následne pozornosť ústavného súdu upriamuje i na podanie dvoch sťažností na prieťahy v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 1 T 73/2014 (26. augusta 2015 a 31. decembra 2015, pozn.) s tým, že obe jej sťažnosti boli zo strany vedenia okresného súdu vyhodnotené ako nedôvodné.

4. Následne, poukazujúc na judikatúru tak ústavného súdu, ako i Európskeho súdu pre ľudské práva, sťažovateľka konštatuje, že „... predmetné konanie sa nevyznačuje ani skutkovou a tobôž nie právnou zložitou. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa, ako účastníka konania, tento vo veci riadne postupoval, na výzvu súdu vždy reagoval bezodkladne a ani inak nespôsobil prieťahy v konaní. Pokiaľ však ide o postup samotného súdu, tu je potrebné upozorniť na niekoľko pochybení:

1. Medzi prvým a druhým pojednávaním uplynulo viac ako 8 mesiacov.

2. Ďalšie pojednávanie vo veci sa uskutočnilo až o ďalších 7 mesiacov.

3. Spolu súd vytýčil 7 termínov pojednávania, z toho bol schopný realizovať iba 3. Dva termíny boli zrušené kvôli neúčasti obhajcu a obžalovaného, dva termíny boli zrušené z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu.

4. Nakoľko sa nejedná o skutkovo ani právne zložitú vec, súd mohol o veci rozhodnúť na jednom, event. na druhom pojednávaní, súd si však nedokázal zabezpečiť účasť svedkov na nariadených termínoch hlavného pojednávania, a to výlučne z dôvodu, že nevyužil zákonné možnosti, dané mu Trestným poriadkom.

5. Napriek tomu, že obvinený bol spolu s doručením obžaloby vyzvaný, aby do termínu prvého hlavného pojednávania oznámil súdu dôkazy, ktoré vo veci ešte navrhuje vykonať, tieto dôkazy oznámil až po prvom pojednávaní, a to označením šiestich svedkov, u ktorých ani len neuviedol, čo by k veci vedeli uviesť. Už zo samotného návrhu na doplnenie dokazovania vypočutím týchto svedkov je viac ako zrejmé, že jediným dôvodom ich navrhnutia bolo spôsobenie prieťahu v konaní. Títo svedkovia neboli v prípravnom konaní ani len navrhnutí na vypočutie. Napriek tomu si súd účasť týchto svedkov na pojednávaní nedokázal zabezpečiť a pojednávanie opakovane odročil. “.

S ohľadom na uvedené sťažovateľka v závere podanej sťažnosti ústavnému súdu navrhuje, aby ten nálezom vyslovil porušenie označených práv zaručených ústavou, dohovorom, listinou a chartou (bod 1) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 73/2014, okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prietáhov a sťažovateľke priznal primerané finančné zadost'učinenie vo výške 2 000 eur, ako i úhradu trov konania.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti

medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 47 ods. 2 charty každý má právo na spravodlivé a verejné pojednávanie v primeranom čase pred nezávislým a nestranným súdom, ktorý bol predtým ustanovený zákonom.

9. Podstatou sťažnosti a predmetom konania pred ústavným súdom je nárok sťažovateľky na ochranu pred postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 73/2014, ktorým malo byť porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. listiny a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 ods. 2 charty.

10. Ústavný súd sa osobitne zamerlal na preskúmanie opodstatnenosti sťažnosti sťažovateľky, keďže pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy odmieta sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, ak „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietáhov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 66/02, I. ÚS 154/03, I. ÚS 38/04, III. ÚS 199/02, IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05).

11. Vychádzajúc z doterajšej stabilnej judikatúry ústavného súdu, je potrebné poukázať na to, že v prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými výraznými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovел (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. III. ÚS 59/05, IV. ÚS 221/05).

12. Podľa zistení ústavného súdu okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 19 P 109/2015 potom, ako bola 9. mája 2014 podaná na osobu obvineného zo strany prokurátorky Okresnej prokuratúry Bardejov obžaloba, v predmetnej veci v priebehu temer dvoch rokov konal priebežne bez zbytočných prietáhov a nariadil viacero hlavných pojednávaní:

- 7. júla 2014 (hlavné pojednávanie bolo po vypočutí obžalovaného, poškodenej a predvolaných svedkov odročené na vykonanie ďalšieho dokazovania),

- 15. decembra 2014 (termín hlavného pojednávania bol zrušený z dôvodu ospravedlnenia sa jedného z predvolaných svedkov z 26. novembra 2014 kvôli jeho ceste

do zahraničia, ospravedlnenia sa obhajcu obžalovaného z 11. decembra 2014 kvôli kolízii pri obhajobe jeho klienta v inej trestnej veci, ospravedlnenia sa obžalovaného prostredníctvom jeho obhajcu dňa 11. decembra 2014 kvôli jeho pracovným záležitostiam v zahraničí a z dôvodu ospravedlnenia sa sťažovateľkou navrhnutej svedkyne [REDACTED] z 11. decembra 2014 zo zdravotných dôvodov),

- 5. februára 2015 (termín hlavného pojednávania bol zrušený z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu JUDr. Rybčáka),

- 31. marca 2015 (hlavné pojednávanie bolo po vypočutí obžalovaného a troch predvolaných svedkov odročené na vykonanie ďalšieho dokazovania, okrem iného i sťažovateľkou navrhnutej svedkyne [REDACTED], ktorá svoju neprítomnosť na hlavnom pojednávaní ospravedlnila zo zdravotných dôvodov),

- 29. júna 2015 (termín hlavného pojednávania bol zrušený na žiadosť obhajcu obžalovaného z dôvodu práceneschopnosti obžalovaného),

- 13. októbra 2015 (hlavné pojednávanie bolo po vypočutí obžalovaného a sťažovateľkou navrhnutej svedkyne odročené na neurčito) a

- 3. decembra 2015 (termín hlavného pojednávania bol zrušený z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu JUDr. Rybčáka).

13. Ústavný súd lustráciou zistil, že ostatné hlavné pojednávanie sa uskutočnilo 4. apríla 2016 a bolo odročené na 12. máj 2016 na účely opätovného predvolania účastníkov konania, keďže obhajca obžalovaného sa na hlavné pojednávanie 4. apríla 2016 nedostavil a svoju neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnil.

Podľa zistení ústavného súdu s účinnosťou od 1. januára 2016 mal zákonný sudca JUDr. Miroslav Rybčák prerušený výkon funkcie sudcu z dôvodu jeho nástupu na predčasný starobný dôchodok a vec bola pridelená na prerokovanie a rozhodnutie sudkyňi JUDr. Zdenke Tomaškovej.

14. V nadväznosti na sťažovateľkou dvakrát využité oprávnenie podať v zmysle zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sťažnosť na prietahy v konaní (bod 3) ústavný súd poznamenáva, že hoci predsedníčka okresného súdu JUDr. Dubivská listom z 22. septembra 2015 (vedeným

pod sp. zn. Spr 97/2015) a listom z 28. januára 2016 (vedeným pod sp. zn. Spr 167/2015) obe sťažovateľkou podané sťažnosti vyhodnotila ako nedôvodné, je potrebné v prípade sťažovateľkou tvrdených prietahov v konaní dať okresnému súdu „príležitosť“ na poskytnutie nápravy, t. j. poskytnúť mu primeraný čas na odstránenie sťažovateľkou tvrdeného protiprávneho stavu, ktorým malo podľa jej názoru dôjsť k porušeniu ňou označené práva (bod 1).

V ostatnom liste predsedníčky okresného súdu z 28. januára 2016 tá okrem iného v závere sťažovateľke oznámila, že „... *vybavovanie trestnej veci vedenej na Okresnom súde Bardejov po spisovú značku 1 T/73/2014 budem pravidelne sledovať, aby pri jej ďalšom vybavovaní nedošlo k porušeniu práva strán trestného konania na prejednanie veci bez zbytočných prietahov*“.

15. Doterajší priebeh konania pred označeným súdom bol – napriek možnosti efektívnejšieho a koncentrovanejšieho konania zo strany okresného súdu – podľa názoru ústavného súdu bez významnejších prietahov, a preto nezakladá reálnu možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľkou označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 47 ods. 2 charty, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Až pokračujúca nečinnosť okresného súdu – v pre sťažovateľku významnej veci – by eventuálne mohla spôsobiť porušenie označených práv sťažovateľky, čo však ústavný súd v súčasnom období nemôže posúdiť.

16. Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu sťažnosti, vyhodnotil, že v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 1 T 73/2014 zatiaľ nedošlo k takej intenzite zásahu do práva sťažovateľky, ktorá by zodpovedala ústavno-relevantnému porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 47 ods. 2 charty, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedeného a vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania vedeného pod sp. zn. 1 T 73/2014 (necelé 2 roky) ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

17. Ústavný súd taktiež v závere poznamenáva, že v zmysle ustanovenia § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k návrhu na začatie konania musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom. Ústavný súd v zhode so svojou skoršou judikatúrou považuje za potrebné zdôrazniť, že zmyslom inštitútu splnomocnenia je, že sa udeľuje inej osobe v rozsahu vymedzenom splnomocniteľom, pričom splnomocniteľ uvedeným úkonom dáva tretím osobám najavo, v akom rozsahu ho splnomocnená osoba zastupuje.

Splnomocnenie doručené sťažovateľkou spolu s ústavnou sťažnosťou vykazovalo i vadu neurčitosti, keďže v ňom nebolo vymedzené, akej veci sa (v konaní pred ústavným súdom) týka, a teda bol tu daný dôvod i na prípadné odmietnutie sťažnosti sťažovateľky § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

18. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

19. Ústavný súd v okolnostiach posudzovanej veci v závere zdôrazňuje, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby sťažovateľka v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným priet'ahom, predložila ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. apríla 2016